

Vec C-437/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

16. júl 2021

Vnútroštátny súd:

Consiglio di Stato

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

21. apríl 2021

St'ážovateľka:

Liberty Lines SpA

Odporca:

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Kasačná sťažnosť proti rozsudku Tribunale amministrativo regionale (TAR) per il Lazio [Regionálny správny súd (TAR) Lazio, Taliansko], ktorým sa zamietla žaloba spoločnosti Liberty Lines o neplatnosť rozhodnutia, ktorým žalované ministerstvo po skončení zmluvného vzťahu so sťažovateľkou zverilo službu námorného spojenia, ktorej sa uvedený zmluvný vzťah týkal, inej spoločnosti, a to bez vyhlásenia príslušného verejného obstarávania.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Na základe článku 267 ZFEÚ vnútroštátny súd žiada o výklad zásad práva Únie týkajúcich sa slobodného poskytovania služieb a ochrany hospodárskej súťaže, s osobitným odkazom na články 101, 102, 106 a 107 ZFEÚ, nariadenie (EHS) č. 3577/1992 a na smernicu 2014/25/EÚ.

Prejudiciálna otázka

Bráni právo [Únie], najmä zásady slobodného poskytovania služieb a maximálnej otvorenosti verejného obstarávania služieb v prospech hospodárskej súťaže vnútroštátnemu ustanoveniu, ako je článok 47 ods. 11a zákonného dekrétu č. 50 z 24. apríla 2017, ktorý sa zmenil na zákon č. 96 z 21. júna 2017, podľa ktorého:

– sa rýchla námorná osobná doprava medzi prístavmi Messina a Reggio Calabria zo zákona považuje za rovnocennú alebo umožňuje sa jej považovanie za rovnocennú so železničnou dopravou po mori medzi polostrovom a Sicíliou uvedenou v článku 2 písm. e) dekrétu Ministero dei trasporti e della navigazione (Ministretvo dopravy a plavby) č. 138 T z 31. októbra 2000,

– sa vytvára alebo sa podľa všetkého môže vytvoriť výhradné právo v prospech spoločnosti Rete ferroviaria italiana S.p.a., týkajúce sa železničného spojenia po mori aj prostredníctvom použitia rýchlych námorných plavidiel medzi Sicíliou a polostrovom?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Články 101, 102, 106 a 107 ZFEÚ.

Nariadenie Rady EHS č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kobotáž) (Ú. v. ES L 364, 1992, s. 7; Mim. vyd. 06/002, s. 10).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, 2007, s. 1).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 243): odôvodnenie 7.

Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2019, C-515/18.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Decreto legge del 24 aprile 2017, n. 50, disposizioni urgenti in materia finanziaria, iniziative a favore degli enti territoriali, ulteriori interventi per le zone colpite da eventi sismici e misure per lo sviluppo (zákonný dekrét č. 50 z 24. apríla 2017, naliehavé ustanovenia v oblasti financií, iniciatívy v prospech orgánov miestnej samosprávy, dodatočné opatrenia pre oblasti postihnuté zemetrasením a opatrenia pre rozvoj) (GU č. 95 z 24. apríla 2017 – riadna príloha č. 20), zmenený v upravenom znení na zákon č. 96 z 21. júna 2017; konkrétne článok 47 ods. 11a: „S cieľom zvýšiť flexibilitu osobných železničných spojení medzi Sicíliou a polostrovom možno službu železničného spojenia po mori uvedenú v článku 2 ods. 1 písm. e) dekrétu ministerstva dopravy a plavby č. 138 T z 31. októbra 2000 poskytovať aj prostredníctvom použitia rýchlych námorných plavidiel, ktorých model prevádzky je prepojený so železničnou dopravou zo Sicílie a na Sicíliu, najmä na spiatočných trasách Messina – Villa San Giovanni a Messina – Reggio Calabria, ktoré treba realizovať v rámci zdrojov určených v súlade s platnou legislatívou pre Programovú dohodu – časť služby medzi štátom a spoločnosťou Rete ferroviaria italiana Spa, bez toho, aby boli dotknuté príslušné služby upravené v tejto dohode“.

Decreto del Ministero dei Trasporti e della Navigazione, del 31 ottobre 2000, n. 138 T, recante rilascio a Ferrovie dello Stato – Società Trasporti e Servizi per Azioni la concessione ai fini della gestione dell'infrastruttura ferroviaria nazionale [dekrét ministerstva dopravy a plavby č. 138 T z 31. októbra 2000, ktorým sa spoločnosti Ferrovie dello Stato – Società Trasporti e Servizi per Azioni (Štátne železnice – doprava a služby a.s.) udelila koncesia na správu národnej železničnej infraštruktúry]. Konkrétne článok 2 písm. e), v ktorom sa uvádza, že predmetom koncesie je aj „železničné spojenie po mori medzi polostrovom a ostrovmi Sicília a Sardínia“.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Na základe verejného obstarávania vyhláseného ministerstvom pre infraštruktúry a dopravu (MID) sa spoločnosti Liberty Lines zverila zákazka týkajúca sa

poskytovania služby rýchlej námornej osobnej dopravy medzi prístavmi Messina a Reggio Calabria v Messinskom prielive na obdobie od 1. októbra 2015 do 30. septembra 2018. Dňa 14. septembra 2018 spoločnosť Liberty Lines informovala príslušné ministerstvo o svojom záujme využiť právo stanovené v pôvodnej zmluve a predĺžiť koncesiu na uvedenú službu o jeden rok. Na toto oznámenie však ministerstvo neodpovedalo, zatiaľ čo od 1. októbra 2018 zadalo predmetnú službu námorného spojenia spoločnosti Blufferies, ktorú v plnom rozsahu vlastní spoločnosť Rete Ferroviaria Italiana (RFI) a ktorá už bola poverená poskytovaním rovnakej služby na trati Messina/Villa San Giovanni.

- 2 Po tom, čo spoločnosť Liberty Lines neúspešne požiadala o možnosť nahliadnúť do dokumentácie týkajúcej sa udelenia dotknutej koncesie, žalovala 10. októbra 2018 príslušné ministerstvo na TAR Lazio (Regionálny správny súd Lazio) s tým, že navrhla zrušiť údajné rozhodnutie o zadaní predmetnej služby spoločnosti Blufferies, pričom túto svoju požiadavku odôvodnila skutočnosťou, že priame zadanie uvedenej služby bez verejného obstarávania by bolo nezákonné, keďže v danej veci neexistovali naliehavé dôvody, ktoré vznikli až v dôsledku nekonania verejného obstarávateľa, ktorý včas nevyhlásil verejné obstarávanie podľa práva Únie.
- 3 Dňa 8. novembra 2018 zaslalo MID sťažovateľke dva dokumenty. Prvým dokumentom bol list tohto ministerstva č. 31344 z 26. septembra 2018 adresovaný spoločnosti RFI, v ktorom sa konkrétne uvádzalo, že: „So zreteľom na ustanovenia článku 47 ods. 11a zákonného dekrétu č. 50 z 24. apríla 2017... sa vychádza z predpokladu, že flexibilitu osobných železničných spojení medzi Sicíliou a polostrovom, ktorá je základným predpokladom uvedeného predpisu, možno zabezpečiť prostredníctvom začlenenia predmetnej služby do programovej dohody [-] časť služby[,] medzi štátom a spoločnosťou Rete Ferroviaria Italiana SpA“, pričom z tohto dôvodu vyzvalo spoločnosť RFI, aby „od nasledujúceho 1. októbra zabezpečila v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami prevádzku existujúcich služieb rýchleho námorného osobného spojenia medzi mestami Messina a Reggio Calabria“.
- 4 Druhým dokumentom je odpoveď RFI na uvedený list, a to z 8. októbra 2018, v ktorom táto spoločnosť predovšetkým uviedla, že „s cieľom zabezpečiť kontinuitu spojenia na trati Reggio Calabria – Messina od 1. januára 2019 žiadame ministerstvo, aby v tejto veci čo najskôr zvolalo poradu na účely prerokovania kritických bodov vyplývajúcich z nepretržitého zadania predmetnej služby..., ako aj spôsobov finančného pokrytia plnení, ktoré sa budú do uvedeného dátumu poskytovať prostredníctvom aktualizácie Programovej dohody“.
- 5 V dôsledku doručenia týchto dvoch dokumentov pridala spoločnosť Liberty Lines ďalšie žalobné dôvody na podporu svojho návrhu podaného na správny súd, pričom, pokiaľ ide o relevantnosť z hľadiska práva Únie, namietala porušenie pravidiel na ochranu hospodárskej súťaže a voľného trhu. Regionálny správny súd však neuznal argumenty žalobkyne, pričom konštatoval, že smernica 2014/25

a nariadenie č. 1370/2007 umožňujú priame zadanie, t. j. bez verejného obstarávania, pokiaľ ide o zákazky na služby vo verejnom záujme v železničnej doprave.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 6 Spoločnosť Liberty Lines uvádza vo svojej kasačnej sťažnosti podanej na Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko) množstvo výhrad proti rozsudku regionálneho správneho súdu. Spomedzi nich sú zvlášť významné tieto výhrady: 1. regionálny správny súd nezohľadnil skutočnosť, že pre spoločnosť Blufferies, ktorá na účely poskytovania svojich služieb používa krídlové lode, je nemožné prepravovať železničné vozne, nemôže preto splňať stanovenú podmienku, aby jej služby bolo možné považovať za úzko prepojené so službami železničnej dopravy, a aby z tohto dôvodu mohla pri týchto službách využívať príslušné výnimky; 2. odkaz na odôvodnenie 7 smernice 2014/25 je neoprávnený jednak preto, že odôvodnenie nie je právne záväzné, jednak z dôvodu, že sa vzťahuje na inú situáciu, t. j. možnosť, že členský štát sa rozhodne sám poskytovať službu železničnej dopravy; 3. rovnako neoprávnený je odkaz na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24. októbra 2019 vyhlásený vo veci C-515/18, a to vzhľadom na to, že tento rozsudok sa týkal priameho zadania služby verejnej osobnej dopravy po železnici, kým v prejednáwanej veci ide o rýchlu námornú osobnú dopravu krídlovými loďami; 4. pri realizácii priameho zadania bez verejného obstarávania sa vynechali všetky kontroly, ktoré sa majú v súvislosti s možnosťou použiť takýto postup zadávania povinne vykonať; 5. Liberty Lines trvá na tvrdení, že nalievavú situáciu umelo vytvoril verejný obstarávateľ; 6. list, ktorým spoločnosť RFI odpovedala ministerstvu, vyvracia, že k zmene dodávateľa došlo bez zvýšenia nákladov, pričom neexistujú dôkazy o nemožnosti predĺžiť pôvodnú zmluvu z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov; 7. celý prípad nesie zjavné prvky rozporu s právnymi predpismi Únie, ktoré upravujú postupy verejného obstarávania a poskytujú ochranu zásadám rovnosti strán, voľnej hospodárskej súťaže, transparentnosti, verejnosti a proporcionality.
- 7 MID a spoločnosť RFI odmietajú všetky výhrady sťažovateľky.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 8 Vnútroštátny súd vyjadruje vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vážne pochybnosti, pokiaľ ide o zlučiteľnosť článku 47 ods. 11a zákonného dekrétu č. 50/17 – t. j. ústredného ustanovenia v prejednáwanej veci – s právom Únie, a to najmä na základe týchto troch dôvodov: 1. uvedené ustanovenie neoprávnené vylučuje zadávanie služby rýchlej námornej osobnej dopravy medzi prístavmi Messina a Reggio Calabria z trhu a z pôsobnosti pravidiel v oblasti verejného obstarávania, a to v rozpore s nariadením č. 3577/1992; 2. zdá sa, že v skutočnosti priznáva v prospech RFI, čiže spoločnosti, ktorú založil koncesionár, t. j. Ferrovie dello Stato – Società Trasporti e Servizi per Azioni, ako spoločnosť pre správu národnej železničnej infraštruktúry, osobitné alebo

výhradné právo na prevádzkovanie rýchleho námorného osobného spojenia medzi prístavmi Messina a Reggio Calabria; 3. uvedeným ustanovením sa podľa všetkého poskytuje, aj v tomto prípade v prospech spoločnosti RFI, štátna pomoc, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, tým skôr, že predmetné ustanovenie nemá obmedzenú časovú pôsobnosť do zaobstarania finančných prostriedkov potrebných na vyhlásenie verejnej súťaže na účely zadania príslušnej zákazky.

PRACOVNÝ DOKUMENT